

การสร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์
ของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การสร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
LIFE SKILLS PROMOTING PROGRAM TO PREVENT SEXUAL BEHAVIOR AMONG FEMALE
JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN PRAJUBKIRIKAN PROVINCE

นางสาวเนตรทราย ปัญญาหุณี 4736287 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ทรายกล เก่งการพานิช, พบ.ม., สุปรียา ดันสกุล, ค.ค., สุพร อภินันทเวช, ว.ว.
(จิตเวชศาสตร์เด็กและวัยรุ่น)

บทคัดย่อ

พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตชนบท กำลังเป็นประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างจริงจัง แนวทางการสร้างเสริมทักษะชีวิตให้แก่นักเรียนหญิงเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนจึงเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง การวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดผลก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม (Two-group Pretest-Posttest Design) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 55 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 50 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาในชั้นเรียนตามปกติ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติ Paired samples t-test และ Independent s t-test

ผลการศึกษา พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมนักเรียนกลุ่มทดลองมีการเพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยทั้ง 2 ด้าน คือ ความรู้เรื่องเพศศึกษา และทักษะการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) แม้ว่าจะไม่พบการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยความภาคภูมิใจในตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ความตระหนักต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามผลการศึกษา พบว่านักเรียนหญิงกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในบางประเด็นซึ่งช่วยลดโอกาสของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เช่น ความภูมิใจที่ตนไม่มีเพศสัมพันธ์ การเป็นตัวอย่างที่ดีไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การตระหนักว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องผิดปกติ และหลีกเลี่ยงการ ไปไหนสองต่อสองกับเพื่อนชาย เป็นต้น

การประยุกต์โปรแกรมนี้กับนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายคลึงกันอาจมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินการ โปรแกรมจำเป็นต้องคลุกคลีกับเด็กนักเรียนด้วยความรักและจริงใจเพื่อสร้างความไว้วางใจ เพราะเรื่องเพศเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และปรับวิธีการสอนสอดแทรกกิจกรรมให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน และมีการเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมในระยะยาว สำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมในระยะต่อไปควรมุ่งเน้นการกำกับตนเอง (Self-Regulation Theory) มาประยุกต์ร่วมด้วย พร้อมกับเสริมสร้างให้ครอบครัวหรืออาสาสมัครชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อการติดตามและเฝ้าระวังพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ทักษะชีวิต/ เพศสัมพันธ์/ นักเรียนหญิง/ มัธยมศึกษาตอนต้น

LIFE SKILLS PROMOTING PROGRAM TO PREVENT SEXUAL BEHAVIOR AMONG FEMALE JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN PRAJUBKIRIKAN PROVINCE

NEDSINE PUNYACHUN 4736287 PPHP/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORY COMMITTEE : THARADOL KENGGANPANICH, M.A., SUPREYA TANSAKUL, Ph.D., SUPRON APINANTAVECH, M.D.

ABSTRACT

Sexual behavior among female junior high school students in rural areas is one important issue that needs to be addressed. A program promoting life skills to prevent sexual behavior among female school students could be a promising measure to solve this problem. This quasi-experimental research, of a two-group pretest-posttest design, aimed to study the effectiveness of a life skills promoting program to prevent sexual behavior among female grade 7 and 8 students. The samples composed 105 students, 55 in the experimental group and 50 students in the comparison group. The experimental group participated in the life skills promoting program while the comparison group received the normal sex education lesson organized in the classroom. A questionnaire was used for collecting data and the data were analyzed by using statistics regarding frequency, percentage, arithmetic mean, paired sample t-test, and independent t-test.

The research results showed that after the experimental group participated in the program, increased mean scores of the experimental group were found in regard to knowledge about sex education and skills to resist having sexual behavior ($p < 0.001$), even though the change of the mean score of students' self-esteem toward the prevention of having sexual behavior during school age, awareness of negative effects of sexual behavior during school age, and actions to prevent sexual behavior were not found to be significant. However, changes in some aspects were found among the experimental group which may help to lower the chance of having sexual behavior during school age; for example, the increased self-esteem of those who had never had sexual behaviors, an increased feeling of being a good role model because of not having sexual behavior during school age, having an awareness that sexual behavior during school age is an abnormal action, and avoiding going out with a boyfriend.

In order to apply this type of program effectively to other groups of female junior high school students that have a similar context, the director of the program should participate closely with the students with love and sincerity in order to develop mutual trust since sex-related content is very sensitive. Besides this, teaching methods should be relevantly organized and modified for daily lifestyles of the target students, and long-term behavioral surveillance should also be done. Self-regulation theory should also be applied for furthering the research project in order to develop this type of the program. Encouraging families or community volunteers to participate in the program for more adequate follow-up, and behavioral surveillance programs to prevent sexual behavior among female students should be done.

KEY WORDS : LIFE SKILLS/ SEXUAL BEHAVIOR/ FEMALE/ HIGH SCHOOL STUDENTS

196 pages